

Az orosz-ukrán háború hatásai az energetikában

2022.10.13.

Bevezetés

Az orosz-ukrán háború hatásai az energetikában című panelbeszélgetés az Energetikai Szakkollégium Jubileumi Félévének kiemelt programja volt, melyben az energetika több szakterületének helyzetét vitatták meg a neves, ipari szakemberek.

A panelbeszélgetés résztvevői: Prof. Dr. Aszódi Attila, a BME Természettudományi Karának dékánja, korábban a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartásáért felelős kormánybiztos és államtitkár; Batta Gergő, a MAVIR Zrt. operatív vezérigazgató-helyettese; Bárdi Barnabás, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal Villamosenergia-felügyeleti és Árszabályozási Főosztály vezetője, valamint Dr. Kelemen Béla, a MOL Csoport üzleti kiválóság igazgatója, az Európai Kőolajfinomítók Szövetségének elnöke. Az eseményt Putti Krisztián, az Energetikai Szakkollégium volt elnöke, pártoló tagja, a Volteum startup társalapítója és kereskedelmi vezetője moderálta.

Villamosenergia-rendszer

Az orosz hadsereg megtámadta az ukrán villamosenergia-rendszer hálózati elemeit is, amelyek kiesése a szinkron csatlakozás révén jelentős problémát okoz az európai rendszerirányítóknak. A lengési problémák pedig az egész rendszer szakadásához és bomlásához vezethetnek. Batta Gergő kifejtette, hogy jelenleg a MAVIR tudja kezelni a helyzetet, a bomlási kockázatokat tudják minimalizálni. Amennyiben olyan esemény következne be az ukrán oldalon, amely problémát okoz az európai és ezzel együtt a magyar rendszer számára, le tudják választani Ukrajnát. Nagyobb problémát okoz, hogy Ukrajna és Magyarország többi szomszédos országa, mint például Románia és Szlovákia, nem biztos, hogy úgy járnának el adott pillanatban, mint Magyarország, és ez ugyanúgy rendszerhálózati hibákhoz vezethet különböző hálózati elemeken.

Kőolaj és földgáz ellátásbiztonság és szállítás

Az Északi Áramlat gázvezetékeit több robbanás is érte, mely komoly aggodalmakat vetett fel. Dr. Kelemen Béla kifejtette, hogy Európa földgáz függése Oroszországtól túl nagy, amely fenyegeti az ellátásbiztonságot. Minél több helyről kap egy adott energiahordozót az adott régió, annál könnyebb egy esetleges kiesést vagy elzárást helyettesíteni. Dr. Kelemen Béla azt is elmondta, hogy a kőolaj-piacon nem lát nagy

problémát, ugyanis a kőolaj ára az elmúlt száz évben mindig is nagyon változékony volt.

Prof. Dr. Aszódi Attila azt taglalta, hogy szerinte Oroszország 2021 áprilisában már elhatározta, hogy háborút fog indítani, és ezt látni kellett volna előre. Véleménye szerint az, hogy az európai politikusok nem vették komolyan az orosz háborús fenyegetéseket Ukrajna ellen, felelőtlenség, ugyanis egyértelműen látszódott, hogy mire készülnek. Oroszország az egész európai földgázellátás több, mint 40%-át fedezte az elmúlt években, és ez egyik napról a másikra megkérdőjeleződött. Aszódi Attila elmondta, hogy az orosz gázt nem olyan egyszerű pótolni, ugyanis az észak-afrikai, valamint a norvég csőkapacitási, a holland gázvezetékek pedig épület infrastruktúrai okokból korlátozva vannak. A holland gázkitermelés ugyanis komoly földrengéseket okoz, amelyek rongálják a helyi épített infrastruktúrát.

Európa a megújulók és a zöldpolitika hatására csak még jobban kitette magát a földgázfüggőségnek, hiszen megújulók kiegyenlítése gázerőművekkel történik.

Prof. Dr. Aszódi Attila szerint a most is alkalmazott energiapiaci modell hibás, a földgázfüggése az erőműveknek rányomja a bélyegét a villamosenergia árakra is. A magyar épületek 70%-a földgázzal van fűtve, ami ebben a helyzetben hosszútávon fenntarthatatlan, átalakításra van szükség az ellátásbiztonság érdekében.

Batta Gergő szerint a piaci modell megváltoztatása elég nehézkes lenne, fontosabb lenne a fogyasztást optimalizálni. Bárdi Barnabás ismertette, hogy bár a rendszernek vannak hiányosságai, de nehéz elrugaszkodni a jelenlegi piaci modelltől, ugyanis még nincs a mostaninál működőképesebb modell.

Atomenergia

Több helyen is lehetett olvasni, hogy az oroszok az ukránok atomerőműveit is a saját irányításuk alá akarták venni. Prof. Dr. Aszódi Attila szerint teljesen elfogadhatatlan, hogy az oroszok elfoglalták a zaporizsjai atomerőművet, de nem gondolja azt, hogy társadalmilag ezért megingott volna Európa-szerte a nukleáris energiába vetett bizalom, sőt a földgázfüggés csökkentésének érdekében még fel is értékelődött az atomenergia szerepe.

Mindezek után hozzátette, hogy az európai szankciók nem lehetetlenítik el a Paks 2-es projektet, a kormány továbbra is elkötelezett amellett, hogy végrehajtsa.

Hidrogén

A résztvevők kifejtették, hogy a hidrogén jövőjét leginkább a közlekedésben látják, ugyanis még nem tart ott a technológia, hogy az energetikailag hasznosítható legyen, így támaszkodni sem igazán érdemes rá. Prof. Dr. Aszódi Attila szerint

energiatárolás szempontjából a szintetikus metán sokkal hatékonyabb lenne, azonban ez egy rendkívül költséges módszer, így jelenleg még nincs rá kereslet.

Összegzés

A panelbeszélgetés résztvevői mind egyetértettek abban, hogy jelen helyzetben az energiahatékonyság optimalizálása, innovációs technológiák fejlesztése és az Oroszországtól való függetlenedés a legfontosabb célok, ugyanis Oroszország megbízhatatlan partnerré vált Európa számára.

Szolga Larisza

Az Energetikai Szakkollégium tagja